

Läkemedelsassisterad underhållsbehandling

Läkemedelsassisterad rehabilitering vid opioidberoende (LARO) är en substitutionsbehandling för personer med opioidberoende.

Bakgrund

Opioidberoende är en kronisk hjärnsjukdom där forskningen har påvisat strukturella förändringar i hjärnans belöningssystem. LARO-behandling har i upprepade studier visat sig ha en god effekt med bland annat minskat sug efter opioider, minskad risk för opioidrelaterad död och en ökad social funktionsnivå.

Behandlingen bedrivs enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:1). Behandlingen riktar sig till personer som har fyllt 20 år med ett dokumenterat opioidberoende som bedöms ha förelagt i minst ett år och där andra behandlingsalternativ bedöms vara otillräckliga.

LARO-behandlingen ges i form av substitution med antingen metadon eller buprenorfin. Buprenorfin har färre biverkningar och är säkrare jämfört med metadon. Enligt Socialstyrelsens riktlinjer (Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende 2019) ska kombinationspreparat med buprenorfin/naloxon ges i första hand, metadon i andra hand och monobuprenorfin endast i undantagsfall. Monobuprenorfin ska dock väljas vid opioidberoende och samtidig graviditet då monobuprenorfin har mer dokumentation jämfört med kombinationspreparat. Sedan 2019 finns även möjlighet att behandla med depotinjektion buprenorfin, där en subkutan injektion ges antingen veckovis eller var 4:e vecka.

Ansökan

Ansökan om behandling görs via remiss från socialtjänsten, annan myndighet/vårdgivare eller från den enskilde själv. Vi ser gärna att det finns en etablerad kontakt med socialtjänsten som kan tillgodose behoven av psykosocial behandling, parallellt med den medicinska, för att uppnå ett gott behandlingsresultat.

Ansökan görs till respektive psykiatrisk klinik i Region Jönköpings län som ansvarar för utredningsarbetet. När utredning är klar sker sedan ett bedömningssamtal på Beroendemottagningen, Länssjukhuset Ryhov.

Bedömning

Utifrån den samlade informationen och den kliniska bedömningen beslutar bedömningsgruppen om behandling ska initieras. Detta sker i ett bedömningsmöte där den som sökt behandlingen närvarar.

Behandling

Inställning av medicin kan göras inläggande eller i öppenvård. Medicinen intas övervakat dagligen på överenskommen mottagning i minst 3 månader med regelbunden provtagning för att säkerställa drogfrihet. Därefter sker en individuell bedömning om hur medicindelningens rutinen ska se ut.

Buprenorfinsubstitution kan vanligtvis initieras i öppenvården medan metadonsubstitution ska påbörjas och trappas upp inom slutenvården. Substitutionsbehandlingen är långvarig och för majoriteten av patienterna är behandlingen livslång. Målet med den medicinska behandlingen är att patienten ska vara frisk, minska risken för narkotikarelaterad dödlighet, kunna leva ett drogfritt liv och få en ökad social funktionsnivå.

Vid akuta somatiska tillstånd som bedöms vara sekundärt till opioidberoendet samt vid graviditet med samtidigt opioidberoende är det viktigt att vården/vårdgrannar kontaktar berörd mottagning som ansvarar för LARO-behandlingen.